

**ELVEDA CEZAYİR**  
(MİR'AT ÜL CEZAYİR)

Günümüz Türkçesine Uyarlayan:

**CAHİT KAYRA**

Tarihçi Kitabevi Yayınları: 59  
Tarihçi Kitabevi Genel Yayın Yönetmeni  
Necip Azakođlu

Editör: Necip Azakođlu  
Sayfa ve Kapak Tasarım: Tarkan Togo  
Kapak Resim: 1830'da Cezayir'li Hüseyin Paşa'nın  
Fransa Konsolosu'nu tokatlaması

Tarihçi Kitabevi'nde 1. Baskı Mayıs 2014  
Boyutlar: 13.5 x 21 cm  
Sayfa sayısı: 112 s.

Baskı ve Cilt:  
Kitap Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Őti.  
DavutpaŐa Cad. 123 Kat 1  
Topkapı / ZEYTİNBURNU - İSTANBUL  
+90 (212) 482 99 10  
Sertifika no: 16053

ISBN: 978-605-4534-42-5

© Yayın hakları Tarihçi Kitabevi'ne aittir.  
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan  
kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir Şekilde kopya edile-  
mez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Tarihçi Kitabevi  
[www.tarihcikitabevi.com](http://www.tarihcikitabevi.com)

Moda Caddesi No: 104/A Moda / KADIKÖY-İSTANBUL  
Tel: 0 216 418 68 86  
GSM: 0 530 370 74 11  
E- posta: [info@tarihcikitabevi.com](mailto:info@tarihcikitabevi.com)

## İÇİNDEKİLER

### BİRİNCİ FASIL

<b>Kuzey Afrika Tarihi</b>	1
Araplar	2
İtalyanlar (Cenevizliler)	3
İspanyollar	4
İslam Korsanları - Barbaros'un Ailesi	6
Cezayir'in Alınması	8
Barbaros Hayrettin Paşa'nın Tunus Seferi	11
Şariken'in Seferi	13

### İKİNCİ FASIL

<b>Hayrettin Paşa'nın Cezayir'i Zaptı ve Sonrası</b>	29
Barbaros Hayrettin Paşa'nın Cezayir'i Alması	30
Osmanlılar İle Fransa Devleti Arasında İlişkiler	31
İngilizlerin Cezayir'i Bombalamaları	33

### ÜÇÜNCÜ FASIL

<b>Cezayir Halkı</b>	36
----------------------	----

### DÖRDÜNCÜ FASIL

<b>Cezayir ve Hayrettin Paşa</b>	41
----------------------------------	----

### BEŞİNCİ FASIL

<b>Cezayir ve Hüseyin Paşa</b>	45
--------------------------------	----

### ALTINCI FASIL

<b>Fransa'nın Cezayir Gemilerini Batırması</b>	51
--	----

<b>YEDİNCİ FASIL</b>	
Fransız Ordusu Cezayir’de	54
<b>SEKİZİNCİ FASIL</b>	
Paşa’nın Cezayir’i Fransızlara Teslimi	59
<b>DOKUZUNCU FASIL</b>	
Marşal Burmo’nun Sahtekârlığı	63
<b>ONUNCU FASIL</b>	
Ahalinin Osmanlı Himayesini İstemesi	68
<b>ONBİRİNCİ FASIL</b>	
Hüseyin Paşa’nın Fransa’ya Gönderilmesi	71
<b>ONİKİNCİ FASIL</b>	
Hamdan Efendi	74
<b>ONÜÇÜNCÜ FASIL</b>	
Fransız Ordusunun Yenilgisi	85
<b>ONDÖRDÜNCÜ FASIL</b>	
Fransızların Konstantiniye’yi Almaları	87
<b>ONBEŞİNCİ FASIL</b>	
Şeyh Abdülkadir	89
<b>ONALTINCI FASIL</b>	
Şeyh Abdülkadir Fransızlara Teslim Ediliyor	93
<b>ONYEDİNCİ FASIL</b>	
Cezayir Paşaları	99
<b>ONSEKİZİNCİ FASIL</b>	
Yazar Ali Rıza Paşa’nın Hayatı	103
<b>DİZİN</b>	105

Her hakkı çevirmene aittir. Çevirmenin mührü olmayan nüshası sahte addolunur.

Fiyatı on üç kuruştur.

Hayrullah Efendi Tarihi, on sekizinci cildine kadar daha önce basılıp yayınlanarak kitap satılan yerlerde belli fiyatlarla satılmakta olduğu gibi on dokuzuncu cildi de basılmak üzeredir.

Eğitim Büyük Meclisi'nin onayı ile bütün Rüştîye okullarında öğretilmek üzere bir süredir toplanıp düzenlenmekte olan "Mir'at-ı Tarih-i Osmanî" bu kez de basılarak zamanımızda ilgili olanların (heveskâran) yararlanması için bilinen yerlerde başkaca satılmaktadır.

Sene: 1293 (1878)

\*\*\*\*

Yakınlığı ile onur duyduğum Osmanlı Saltanatı büyük vezirlerinden Bursa eski valisi Devletlu Ali Rıza Hazretleri'nin Cezayir fetihlerine dair Arapça kaleme aldığı güzel kitabı, okunmaya değer bulunduğu ve asırların ve zamanlara geçen bu Hamit Hazretleri zamanında bunca eserler ve fenler ortaya çıktığı halde ahlafta (gelecek kuşaklara) bakımından ibret olacak ve insanların gözlemlerini açacak büyük olayların perde arkasında kalması reva olmadığı için, sadece vatan çocuklarına küçük bir yadigâr olmak üzere o büyük adamın tam yardımları ve Dersaadet Vergi Birinci Daire baş memuru Rif'atlı Mehmet Sami

Efendi'nin etkili kaleminin eklenmesiyle, tatlı Türkçe diline çevrilerek, bir çok fasılalara, bablara ayrılarak ve içindkiler kolaylıkla yararlanılabilir bir şekilde düzenlendi.

Umut edilir ki okuyanlar bu gibi acizane eserimi kusurları ile kabul eder ve çeviride çıkabilecek eksiklikler ve yanlışlıkları bağışlarlar.

Adliye Birinci Hukuk  
Mümeyyizi evveli  
Ali Şevki



## DİZİN

- Abdi Paşa 98  
Ahmet Nazif Efendi 80, 81  
Ahmet Paşa 22, 23, 100, 104  
Ali Paşa 48, 49, 69, 98, 100,  
101, 102  
Ali Rıza Paşa 6, 47, 60, 103  
Alman tümeni 27  
Ambudar 96  
Andrea Doria 26  
Annabe 31, 64, 78, 80, 82, 83,  
85-87, 89  
Aydın 45  
  
Baba Mehmet Paşa 99  
Baba Oruç 18  
Babül Bahir 29  
Balık Kalesi 60  
Barbaros 18, 20-25, 29, 30, 98  
Becaye 17, 18, 20, 25, 27  
Beledülünnap 23  
Beni Mir Gani 29  
Berberistan 22, 23  
Bingazi 13  
Birinci Fransois 31  
Boco 93  
  
Bonapart 64  
Bürc-ü Molla Hasan 57  
Bursa 7, 11, 95, 96  
Cafer Bey 25  
Cami-i Kebir 29, 39  
Cebeli Tarık 13, 16  
Cenevizliler 5, 15, 16, 20, 37  
Cenova 15  
Cerbe 20, 25  
Cercere Şeyhi 75, 76  
Çetül 13  
Ceyreba 18  
Cicil 18, 20, 21  
Cihad-ı Fisebillüllah 53, 90  
Çivili Sandalye 40  
  
Dar-ül Sultan 30  
  
Demir Kapı 77  
Doria 26, 27  
  
Ekosium 29  
El Hammam 89  
Elizabet 17  
El Malik 96  
Elviye-i Mümtaze 43



- Endülüs 15, 17, 18, 21, 22, 29,  
31, 36, 38, 42  
Endülüsiyûn 16
- Fas Padişahı 13, 93, 94  
Fatimiyyûn 15  
Felemenk 49, 50  
Fener kalesi 21, 22, 30  
Ferdinand Corti 26  
Fransız Konsolosu 46
- Galata Kulesi 16  
Garde d'Honneur 65  
Girit 71  
Gırnata 13  
Gözlova 104
- Hacet ül Hayl 45  
Hacı Ahmet Bey 10, 42, 72, 74,  
75, 77, 79, 80, 82, 84-92  
Hacı Mehmet Paşa 101  
Hadım Hasan Bey 22  
Halep 23  
Halife Resul 69  
Halkulvaad 23-25  
Hanefi 39  
Hannaşe 77  
Hasan Paşa 99  
Haşimî 89  
Hayrettin 5, 18, 19, 20, 21, 22,  
23-25, 27, 29, 30-32, 35,  
41, 43-45  
Hüdavendigâr 104  
Hüseyn Paşa 5, 6, 34, 45, 46,  
47, 48, 52, 53, 54, 68, 71,  
74, 102
- İbrahim Bey 48  
İçkale 60, 62  
İlyas 19  
İngiliz Devleti 33  
İshak 19  
İskenderiye 47, 49, 69, 94  
İspanya 16, 17, 18, 20, 22, 24,  
25-29, 31, 32, 34, 36, 96  
İspanyollar 5, 16, 17, 20, 21, 25,  
26, 30, 57, 99, 100  
İstanbul 15, 21, 22, 23, 24, 25,  
31, 46, 81, 82, 88, 90, 104  
İtalyanlar 15  
İzmir 71
- Jan 15  
Jeneral Marşal Burmo 60, 63  
Jeneral Rovigo 65
- Kabailiyye 37  
Kalon 26  
Kaptan Hamidun 101  
Karaman 19  
Karvan 15  
Kayruvan 25  
Kebin 13  
Kırım Savaşı 67  
Kolt 17  
Kont Jül 17  
Kostantin 15, 18, 31, 37, 38, 42,  
72-75, 77, 79, 80, 84, 99  
Kuloğlu 39, 40, 41, 100, 101
- Lamuzil 94  
Ligornalı Bakri 46  
Louis Philippe 63  
Lui Filip 94

- Magrib ül Aksa 13  
 Magrib ül Vasatî 13  
 Mâliki 39  
 Malta 13, 26, 27, 67  
 Mareşal Kluzol 64  
 Marsilya 31, 32, 84  
 Mars ül Kebir 17  
 Meclis-i Kebir 39  
 Meliş 15  
 Memalik-i Mahrusa 24  
 Mercan Vergisi 32, 46  
 Mevla Mahmut Hafız 19  
 Midilli 19  
 Minoroka 20, 25  
 Mısır 13-15, 19, 36, 47, 48, 56, 64, 69  
 Mısır Valisi Mehmet Ali 47  
 Mora Savaşı 43  
 Mösyö Bianke 52  
 Müftüzade 45  
 Mustafa Bey 101  
 Mustafa Paşa 99, 100
- Nabultan 88  
 Napoli 25  
 Napolyon 96, 97  
 Navarin 22  
 Nesri 38, 42  
 Nitaver 94  
 Numat 13, 14, 16, 36
- Ömer Ağa 34, 100, 101  
 Osman bin Affan 14  
 Osmanlı Devleti 10, 19, 21, 22, 23, 31, 32, 35, 43, 44, 55, 61, 67, 68, 71, 78, 82, 88, 90, 91, 103
- Pabuççu Yakup 19  
 Pertev Paşa 91  
 Po 96  
 Portekiz 24, 26
- Ragland 103  
 Res'ül Kâf 88  
 Rodrik 17
- Sadrazam İbrahim Paşa 23  
 Sahib ül Vakt 90, 93, 94  
 Salih Reis 31  
 Sardunya 22  
 Şarlken 17, 22, 24-27, 31  
 Selasnek 13  
 Selim Tema 21, 24  
 Septe Boğazı 94  
 Seyde Camii 63  
 Seyyid Abdullah bin Saad 14, 15  
 Seyyid Akba bin Endülüs/Nata 15  
 Seyyid Hamdan bin Osman Hoca 47  
 Seyyid Hasan 60  
 Seyyid İbrahim bin Mustafa 68  
 Seyyid Mehmet Bin Ünnâbi 57  
 Seyyid Muhammed bin Kebabati Maliki 69  
 Seyyid Muhammed bin Unnabül Hanefi 69  
 Seyyid Muhammed Budariye 60  
 Seyyid Muhiddin 89  
 Seyyid ül Fûruc 49  
 Seyyid Yakup 26  
 Sicilya 22, 25

- Sinan Çavuş 22  
Sinan Paşa 33  
Spinoza 26  
Sultan Hasan 23, 24, 25  
Sultan II. Bayezit 19  
Sultan Mahmut 45, 81  
Sultan Reşit 23, 24, 25  
Sultan Selim 21, 22  
Sultan Süleyman Han 22
- Şam 97  
Şamurdafrik 66  
Şariken 17, 22, 24-27, 31  
Şeyh Abdülkadir 10, 89-91, 93,  
95, 97  
Şeyh-ül Beled 30, 39, 42, 43  
Şir ü Şar 18
- Tanzimat-1 Askeriye Meclisi  
104  
Telemsan 13, 18, 22, 95  
Tementofos 27  
Topal Şeyh 77  
Trablus 18, 25, 30, 38, 43, 44,  
104  
Tulon 96  
Tunus 5, 15, 17-20, 23, 24, 25,  
30, 32, 33, 43, 44, 65-67,  
77, 88, 98, 100
- Urban 13, 14, 16, 17  
Ursul 88
- Vahran 38, 64, 89  
Vehran 17, 32, 42  
Veli Dede 28, 83  
Venedikliler 16
- Yahudiler 30, 60, 63, 64, 72  
Yahya Ağa 49, 54, 56  
Yeniçeri 30, 35, 43, 55, 61, 62,  
71, 77, 79, 98, 100, 101  
Yusuf 10, 65, 66, 67
- Zuhaf Alayı 66